

Online jednání krajských koordinátorů pro romské záležitosti

dne 9. června 2022

Online jednání přes Cisco Webex Teams

Přítomni:

Lumír Bártů (Kraj Vysočina)
Ondřej Fišer (Jihomoravský kraj)
Karel Gába (Zlínský kraj)
Peter Hančín (Moravskoslezský kraj)
Cyril Koky (Středočeský kraj)
Renáta Köttnerová (Olomoucký kraj)
Roman Slivka (Jihočeský kraj)
Jiří Svěrák (Královéhradecký kraj)
Petra Šrámková (Pardubický kraj)
Pavel Vaculík (Karlovarský kraj)
Renata Panzerová (Plzeňský kraj)

Nepřítomni:

Václav Strouhal (Liberecký kraj)
Jan Dužda (hl. m. Praha)
Pavlína Jordánová (Ústecký kraj)

Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny:

Klára Jůnová

Program jednání:

- Úvodní slovo
- Dotační program Podpora koordinátorů pro romské záležitosti
- Informace o situaci ukrajinských Romů v jednotlivých krajích
- Hodnocení projektů v rámci dotačního programu MŠMT
- Informace o personální situaci v Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny
- Závěr

Úvodní slovo

Jednání krajských koordinátorů pro romské záležitosti (dále jen „koordinátoři“) zahájila Klára Jůnová, z Odboru lidských práv a ochrany menšin, která přivítala přítomné koordinátory a vyřídila omluvy nezúčastněných členů.

Dotační program Podpora koordinátorů pro romské záležitosti

V úvodu bodu jednání zhodnotila K. Jůnová aktuální stav dotačního řízení na rok 2022. Uvedla, že všem krajům již byla vydána rozhodnutí o poskytnutí dotace a zároveň byly odeslány finanční prostředky na účty příslušných krajů. Dále uvedla, že vzhledem k situaci týkající se ukrajinských Romů, doporučuje, aby všichni koordinátoři dobře zvážili, zda jsou schopni naplnit předepsané výstupy projektu, a pokud tomu tak není, aby si včas zažádali o změnu rozhodnutí o poskytnutí dotace. V této souvislosti také zodpověděla dotazy některých koordinátorů na naplňování výstupů projektu. V závěru upozornila také na zasláný dotaz týkající se průběžné kontroly projektů a požádala přítomné koordinátory o včasné zaslání odpovědi, zda v jejich projektu došlo k nějakým změnám.

V další části bodu K. Jůnová představila záměr na změnu dotačního programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti, který souvisí zejména s požadavkem koordinátorů na zjednodušení žádosti o poskytnutí dotace. Byl představen návrh žádosti o poskytnutí dotace, který by v případě, že změna dotačního programu bude schválena, byl použit pro dotační řízení na rok 2022. V této souvislosti je však nutné změnit několik dokumentů, jako je Směrnice vedoucího řadu vlády ČR, příp. také Statut Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, což vyžaduje čas a není jasné, zda se změna stihne uskutečnit již pro dotační řízení na rok 2023.

Informace o situaci ukrajinských Romů v jednotlivých krajích

Tento bod zahájil L. Bartů, který představil situaci ukrajinských Romů v kraji Vysočina. Uvedl, že situace není příliš dobrá a obává se budoucích konfliktů, zejména mezi Romy, kteří jsou ubytováni v objektu v blízkosti chatové oblasti. Zároveň také uvedl, že spolupráce s organizací Romodrom, o.p.s. není příliš dobrá, zejména s jedním z pracovníků, který působí jako koordinátor pomoci ve všech krajích.

Na úvodní slovo navázal P. Hančín z Moravskoslezského kraje, který uvedl, že situace v jejich kraji je v současné době stabilizovaná, a to i díky intenzivní práci samotného kraje, který si sám nastavil systém pomoci všem ukrajinským uprchlíkům, včetně těch v tzv. „čekatelském“ režimu. Uvedl také, že je intenzivní spolupráce jak s organizací Romodrom, o.p.s., tak např. organizací Vzájemné soužití, o.p.s. Dále také uvedl, že v dlouhodobém měřítku se očekává, že kraj bude čelit novým výzvám souvisejícím především se zdravotním stavem uprchlíkům (např. nákaza HIV), a dále pak s problémy uvnitř rodin, kde je vyžadována akutní pomoc dětem ze strany OSPOD. Další výzvou je také začlenění ukrajinských dětí do místních škol a zajištění odpovídajícího vzdělání. P. Hančín také uvedl,

že si kraj nastavit systém předávání informací o situaci uprchlíků v kraji, včetně toho, zda se stále v kraji nachází či nikoliv. Problémem dle jeho slov je však fakt, že ti, kteří odjíždí z Moravskoslezského kraje, často uvádí, že se již vrací do místa bydliště, avšak přejedou pouze do jiného kraje, kde opětovně žádají o přidělení sociální dávky.

Situaci v Královéhradeckém kraji zhodnotil J. Svěrák. Dle jeho zkušeností je spolupráce s organizací Romodrom, o.p.s. dobře nastavená, zejména pak s terénními pracovníky, které spolupracují jak s krajským úřadem tak místní charitou. Dále pak uvedl, že v současné době do Královéhradeckého kraje přichází ukrajinští Romové spíše po menších skupinkách (cca 15 – 20 osob), které se daří ubytovat a zajistit jim počáteční péči. V neposlední řadě také uvedl, že zde velmi dobře funguje spolupráce s Krajským asistenčním centrem pomoci Ukrajině (dále jen „KACPU“) a také fakt, že Královéhradecký kraj je v případě potřeby připraven okamžitě reagovat výstavbou „stanového městečka“. Dále pak navázal na příspěvek P. Hančina a uvedl, že problémem také je, že osoby, které jsou v tzv. čekatelském režimu, nemohou dle platné legislativy využívat sociální služby. Ten uvedl, že v Moravskoslezském kraji jsou tyto služby hrazeny z fondu kraje, čím jsou schopni dané služby saturovat.

Slova se následně ujal C. Koky ze Středočeského kraje, který opět kladně hodnotil spolupráci s organizací Romodrom, o.p.s. Dále uvedl, že z hl. m. Prahy budu do Středočeského kraje převezeni někteří uprchlíci, kterým kraj zajistí jak ubytování, tak stravu.

Dále se slova ujal P. Vaculík z Karlovarského kraje, který uvedl, že i přesto, že jsou zřízeny podpůrné instituce pro pomoc ukrajinským uprchlíkům (KACPU, HZS apod.), reálná situace v kraji není přívětivá, a to zejména z důvodu postojů jak veřejnosti, tak některých politických představitelů kraje a obcí. Dále uvedl, že situace je zvládnutelná pouze díky dvěma spolupracujícím neziskovým organizacím a soukromým obyvatelům.

P. Šrámková z Pardubického kraje navázala na P. Vaculíka. Uvedla, že vzhledem k tomu, že kraj nemá ubytovací kapacity, bylo nutné vystavět stanové městečko. Do té doby uprchlíci přebývali v nestandardních hygienických podmínkách, a to včetně dětí, seniorů a vážně nemocných. Někteří z nich během této doby proto odjela do hl. m. Prahy či do jiného z krajů, a to poté, co získali finanční výpomoc ze strany státu. Dále také uvedla, že i v Pardubickém kraji převažuje negativní postoj k ukrajinským Romům, a to i z důvodu informací týkající se opakovaného čerpání sociálních dávek, které stát, potažmo kraj na pomoc Ukrajincům vyčlenil. Dále také uvedla spolupráci s KACPU, kam zástupci kraje pravidelně dochází.

Situaci v Olomouckém kraji představila R. Köttnerová, která uvedla, že ukrajinským uprchlíkům je připravena veškerá pomoc, včetně psychosociální a finanční pomoci. Dále uvedla, že shodně jak v dalších krajích je problém čerpání finanční pomoci – humanitární dávky, která je často poskytnuta a následně dané osoby opouští kraj, přičemž explicitně sdělují, že nemají zájem o zajištění ubytování. Zhodnotila také spolupráci s organizací Romodrom, o.p.s., která do odloučeného rekreačního objektu na Jesenicku ubytovala cca 40

Romů, nekontaktovala starostu, což vzbudilo nelibost ze strany samosprávy. Podařilo se zabránit medializaci situace a neutrální postoj starosty. Následně důrazně pracovník organizace požadoval, aby krajská koordinátorka na základě dohody ze společné porady, zajistila těmto rodinám další ubytování. Pracovnice Kanceláře RVZRM uvedla písemně na pravou míru kompetence krajských koordinátorů.

Na základě žádosti byl organizaci předán seznam obcí, kde jsou ubytovány romské rodiny, včetně poskytovatelů sociálních služeb, kteří zajišťují jejich podporu a ve kterých pracují Romové. Romské rodiny z Ukrajiny nejsou koncentrovány ve větším počtu na jednom místě. Záměry dalšího působení organizace v kraji nejsou známy, jen informace o humanitárním skladu pro celou Moravu v Olomouci a projektovém záměru Ukrajina, který má být zacílen na Romy. Informace, zda je realizován, nejsou k dispozici.

Za Jihomoravský kraj zhodnotil situaci O. Fišer. Dle jeho zkušeností přichází do Jihomoravského kraje velké skupiny osob, u nichž je problém s jejich ubytováním, jelikož se nechtějí rozdělit, případně se ani nechtějí nechat ubytovat a raději zůstávají na nádraží v centru města. S tím souvisí také vzrůstající frustrace osob, jež se snaží ukrajinským uprchlíkům pomoci, jelikož je tato pomoc často odmítána a veřejnost poté na pomáhající osoby nahlíží jako „málo se snažící“. Dále také představil problém migrace ukrajinských uprchlíků mezi jednotlivými státy a špatné předávání informací o čerpání finančních pomoci v jednotlivých státech.

Krajští koordinátoři se také shodli, že by ocenili větší informovanost o řešení dané situace, zejména ze strany zmocněnkyně pro lidská práva, tak ze strany jednotlivých rezortů a jejich dotačních programů na podporu pomoci Ukrajině a MPSV a podpory sociálních služeb.

Hodnocení projektů v rámci dotačního programu MŠMT

Na žádost V. Strouhala z Libereckého kraje byl otevřen bod týkající se hodnocení projektů MŠMT ze strany krajských koordinátorů. Vzhledem k vysokému počtu projektů a velmi krátké lhůtě pro jejich zhodnocení bylo domluveno, že V. Strouhal osloví MŠMT a požádá za všechny koordinátory o prodloužení termínu.

Informace o personální situaci v Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny

K. Jůnová na žádost koordinátorů zhodnotila personální situaci v Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Kancelář“). Uvedla, že v současné době je na pozici vedoucího Kanceláře V. Tuzar, který jí bude po dobu rodičovské dovolené zastupovat. Dále pak Kancelář čítá dva další pracovníky, kteří zajišťují agendu národnostních menšin a dotací. V neposlední řadě uvedla, že probíhají výběrová řízení na neobsazené pozice, která by měla být během léta ukončena.

Dále pak informovala o stavu zřízení funkce zmocněnce pro romské záležitosti. Tato pozice by měla být dle dostupných informací zřízena v druhé polovině roku 2022, avšak není známo, kdo bude zmocněnci dělat organizační servis, čili zda to bude současná Kancelář či dojde ke zřízení nového oddělení.

Závěr

Závěrem bylo řečeno, že do výběru nového pracovníka bude agendu krajských koordinátorů zastávat K. Jůnová. Další jednání krajských koordinátorů se očekává v průběhu července/srpna 2022.

Zapsala: Klára Kameníková